

AKT UROCZYSTY

ZAKOŃCZENIA ROCZNEGO BIEGU NAUK

W GIMNAZYM SEJNEŃSKIEM

odbędzie się dnia 19/7 Lipca 1838. roku,

NA KTORY

WŁADZE RZĄDOWE,

TUDZIEŻ

RODZICÓW I OPIEKUNÓW UCZĄCEJ SIĘ MŁODZIEŻY,

DYREKTOR TEGOŻ GIMNAZYM

IMIENIEM CAŁEGO ZGROMADZENIA NAUCZYCIELSKIEGO

ZAPRASZA.

W SUWAŁKACH.

D-173/97

Y: La

149529

Stan Gimnazjum Sejneńskiego.

Gimnazjum tutejsze, widocznym jest dowodem szczodrośliwości MONARSZEJ, troskliwości Rządu o rozszerzenie i ułatwienie oświaty w Narodzie, a nieocenioną pamiątką zarządów Jaśnie Wielmożnego Generała Leutenaanta *Gołowina*.

Jak wielkiej wagi to Gimnazjum dla mieszkańców północnej części rozciągłej Augustowskiej Gubernii, okazano już w programmatach dwóch lat poprzedzających; tu się jedynie nadmienia, że akt założenia tego Gimnazjum, rzeczywiście dobroczynny, zaszczerpił w sercach mieszkańców, na których spłynął, niewygastłą wdzięczność dla Najłaskawszego MONARCHY, który fundusze na ten przedmiot raczył wyznaczyć; dla Rządu całego, który przychylnie wpływał; dla Jaśnie Wielmożnego Generała *Gołowina*, który pierwszy kamień węgielny tego Instytutu położył.

Uczucia te obywateli, z tém większą Szkoła ogłasza chęcią, kiedy jest przekonana, że są szczere, i kiedy je sama podziela.

Tak przeświadczona, śmie przepowiedzieć: że dopóki dobroczynność przedmiotem czci i uwielbienia, a wdzięczność cnotą być nieprzestanie; dopóty historia Gimnazjum Sejneńskiego i okoliczności jej towarzyszące, wstępem, a hołd dla Najłaskawszego MONARCHY, Opiekuńczego Rządu, treścią publicznych uroczystości będzie.

Stosownie do zamiarów i planu Wysokiego Rządu, wzrastające Gimnazjum, w kończącym się roku szkolnym siedm już klas liczyło, do utworzenia klasy ósmej ma usposobionych uczniów.

Zmiany w składzie Nauczycielskim na rok kończący się zaszły następujące:

1. W miejsce przeniesionego ztąd Professora Alexandrowskiego, przybył Professor Alexander Sawin, do języka i literatury Rossyjskiej, na mocy

rozporządzenia Wysokiej Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych, Duchownych i Oświecenia Publicznego, z Kieleckiego Gimnazjum.

2. W miejsce Nauczyciela Grodzkiego, Professor Sylwester Okołów, ze Szkoły Obwodowej Rawskiej, do nauk matematycznych.
3. W miejsce uwolnionego w roku zeszłym Nauczyciela Xawerego Wejlanda, Nauczyciel Szczepan Barański ze Szkoły Obwodowej Pułtuskiej do Rysunków i Kalligrafii.
4. W miejsce Nauczyciela Karola Ferdynanda Rutowskiego, Nauczyciel Grzegorz Wojsław do języków Greckiego i Łacińskiego, z Płockiego Gimnazjum.
5. W miejsce Nauczyciela Józefa Szczepana, Nauczyciel Karól Szaicki do języka Niemieckiego.

Z powodu zaś przybycia klasy VIII. Rząd opatrny raczył liczbę uczących powiększyć przeznaczeniem:

1. Franciszka Zatorskiego, z Gubernialnego Gimnazjum w Warszawie, na Professora Historii, Geografii, języków Polskiego i Łacińskiego.
2. Emeryka Rodziewicza, ze Szkoły Obwodowej w Opolu, na Nauczyciela do nauk matematycznych.

W dniu 21. Grudnia r. z. poniosło Gimnazjum dotkliwą stratę przez śmierć ś. p. Karola Piotrowskiego, Professora Matematyki. Przedmioty po nim, między Professorów i Nauczycieli rozebrane, i bez ujmy godzin, bez uszczerbku dla żadnego przedmiotu, do końca roku wykładane.

Nauka śpiewu kościelnego, dla braku właściwego Nauczyciela, regularnie udzielaną niebyła. W dniach jednakże rekreacyjnych, i przed świętami po lekcjach popołudniowych, ile Dyrektorowi czas dozwolił, zajmował się powtarzaniem i wykończeniem śpiewów i Mszy, które w roku zeszłym pod przewodnictwem Nauczyciela Szczepana uczniowie wykonywali. W czasie nabożeństwa zawsze śpiewy w kościele odbywały się z towarzyszeniem organu.

Przez Ojcowską szczodroliwość, Rząd troskliwy bibliotekę ciągle zbogaca. Jakoż, oprócz dzieł w poprzedzających latach zakupionych, oprócz prenumera-

ty różnych pism peryodycznych, raczył przeznaczyć w roku bieżącym Złotych 1610. i za połowę tej summy, dzieła do biblioteki już weszły.

Dyrektor Gimnazjum Sejneńskiego, ma w Obwodach: Sejneńskim, Kalwaryjskim i Maryampolskim, pośredni nadzór nad Szkołami Elementarnymi, których już uorganizowanych jest dwadzieścia, a dwudziesta pierwsza nieuzyskała jeszcze zatwierdzenia Rządu.

Młodzieży w nich uczącej się, było podług raportów Opiekunów tychże Szkoł, z roku zeszłego:

Płci męskiej	.	.	.	.	.	.	1129.
— żeńskiej	.	.	.	.	.	.	366.
Z tych:							
Wyznania Rzymsko-Katolickiego	.	.	.	.	.	.	851.
— Grecko-Rossyjskiego	.	.	.	.	.	.	1.
— Ewangelickiego	.	.	.	.	.	.	551.
— Mojżeszowego	.	.	.	.	.	.	85.
— Mahometkańskiego	.	.	.	.	.	.	7.
Ogółem							1495.

Akta Szkoł powyższych świadczą: że od czasu jak przed trzydziesto laty była Izba Edukacyjna na ten rodzaj instytucji nader pożyteczny, troskliwość swą zwróciła, stan ich nigdy tak pomyślnym niebył jak jest teraz.

Lubo uposażone są tylko w fundusze ze składek obywatelskich, lecz dzięki troskliwej Rządu opiece, dość regularnie dochodzą. Ztąd wypływa, że obejmują obowiązki Nauczycieli Elementarnych, ludzie z dobrą usposobieniem naukowym, które okazują przez ścisły examen, zdawany przed całym Zgromadzeniem Nauczycielskim Gimnazjum.

Szkoły te zwiedza Dyrektor dwa razy na rok, ledwie nie we wszystkich oprócz nauk właściwych, dawany jest język Rossyjski.

Zważając i oceniając tyle szacownych owoców Łaski MONARSZEJ i troskliwości Rządu, wymowne znajdujemy pobudki, aby Najlepsze Ojcu Narodowi, i Namiestniczym Władzom, serca oddać w ofierze.

Zakończenie roku szkolnego, i porządek Uroczystego A k t u.

W dniach $\frac{1}{25}$, $\frac{1}{24}$, $\frac{1}{23}$, $\frac{1}{22}$ i $\frac{1}{21}$ Lipca, odbędą się Examina roczne w obecności Dyrektora Gimnazjum, Inspektora, oraz całego Zgromadzenia Nauczycielskiego.

Dnia 28. odbędą Uczniowie spowiedź, a 29. przyjmą Komunię Świętą —

Dnia 31. po wysłuchaniu Mszy Świętej o godzinie 8 $\frac{1}{2}$, zbiorą się Uczniowie do Sali szkolnej o godzinie dziesiątej.

Dyrektor zagał Uroczystość stosowną przemową, poczem Professor Andrzej Konstantynowicz odczyta „o Horacyuszu i pismach jego.“

Professor Sylwester Okołów „o Kometach.“

Następnie, czytać będą Uczniowie własne utwory, i deklamować cenniejsze wyjątki w językach: Polskim, Rosyjskim, Łacińskim, Niemieckim i Francuskim. Okazane przytém będą prace rysunkowe i próby kalligrafii.

Zakończy Akt rozdanie nagród, listów pochwalnych, i odczytanie promocyi.

Po ukończeniu Aktu, udadzą się Uczniowie z całym Zgromadzeniem Nauczycielskim do kościoła dla odśpiewania Hymnu S. Ambrożego, na podziękowanie Bogu, że dopomógł szczęśliwie rok szkolny ukończyć. Odśpiewaną oraz będzie pieśń „Zachowaj Boże nam Ojca ludu“ na uproszenie Boga o najdłuższe i najpomyślniejsze panowanie NAJJAŚNIEJSZEGO MIKOŁAJA I. CESARZA WSZECH ROSSYI, KRÓLA POLSKIEGO, najłaskawiej nam panującego, i całej Najjaśniejszej Jego Dynastyi, tudzież o pobłogosławienie zamiarów i działań Namiestniczego Rządu.

Skład Zgromadzenia Nauczycielskiego, i przedmioty przez każdego Członka wykładane.

1. Dyrektor Władysław Zdanowski, Kawaler Orderu S² Stanisława klasy III., S² Włodzimierza klasy IV. i Krzyża Wojskowego Złotego — oprócz zarządu Szkołą, utrzymywał korespondencje z wszelkimi Władzami, tudzież nadzor nad Szkołami Elementarnymi, i one zwiedzał.
2. Inspektor Jan Zielonka, Radca Dworu, obok pełnienia właściwych obowiązków, zastępował Dyrektora w czasie jego nieobecności, a Professorów i Nauczycieli w przypadkach ich słabości.
3. Nauczyciel Religii Xiądz Tomasz Kotowski, wykładał naukę Religii i Moralności we wszystkich Klassach na tydzień godzin 15. i miewał nauki w niedziele i dni świąteczne.
4. Professor Alexander Sawin, język i literaturę Rosyjską w Klassach V. VI. i VII. godzin 16. Przy pełnieniu właściwych obowiązków, zastępował Inspektora w czasie jego słabości.
5. Professor Chrapczyński Józef, Filozofii Magister, Fizykę w Wydziałach Filologicznych Klass VI. i VII. godzin 3. Historię Naturalną w Klassie V. godzin 3. w Wydziałach Technicznych Klass VI i VII. po godzin 2. Geometrię w Klassie II. godzin 2, w Klassie III. godzin 4. Historię starożytną w Klassie II. godzin 2. ogółem godzin 18.
6. Professor Andrzej Konstantynowicz, język polski w Klas: I. godzin 5, w Klassie II. godzin 4. języka i literatury w Klassach VI. i VII. po godzin 4. Geografię w Klassie IV. godzin 2. ogółem godzin 19.
7. Professor Michał Nenđzynski, język Łaciński w Klassie III. godzin 4, w Klassie IV. godzin 5, w Klassie 5. godzin 4, w Klassie VI. go-

- dzin 5. Historię nowoczesną w Klasie IV. godzin 2. ogółem godzin 20.
8. Professor Franciszek Zatorski, Historię średnich wieków w Klasie III. godzin 2. starożytną łącznie z Geografią w Klasie V. godzin 3. Statystykę godzinę 1. Historię średnich wieków w Wydziale Filologicznym Klasy VI. godzin 3. Historię nowoczesną w Wydziale Filologicznym Klasy VII. godzin 3. Geografii w Klasie III. godzin 2. Język Łaciński w Klas: I. godzin 5. ogółem godzin 19.
9. Professor Sylwester Okołów, kandydat filozofii, Algebrę w Klasie V. godzin 3, w Klassach VI. i VII. po godzin 2. Geometrię w Klasie V. godzin 3. Geodzyę w Klasie VII. godzinę 1. Geometrię opisującą w Klassach VI. i VII. godzin 2. Geometrię analityczną w Klas: III. godzin 2. Trygonometrię w Klas: VI. godzin 2. Geografię matematyczną i fizyczną w Klas: VII. godzinę 1. ogółem godzin 20.
10. Nauczyciel Jan Oniskiewicz, Urzędnik Klasy IX. ozdobiony złotym krzyżem wojskowym i medalem srebrnym za Turecką kampanię; wykładał język Rosyjski w Klasie I. godzin 5, II. i III. po godzin 4, w IV. godzin 5. ogółem godzin 18.
11. Nauczyciel Szczepan Barański, Rysunki w Klassach I. II. III. i IV. po godzin 3, w Klasie V. godzin 2. Kalligrafię w Klasie I. godzin 4, w Klasie III. godzinę 1. ogółem godzin 19.
12. Nauczyciel Maciej Dąbrowski, Magister Filozofii i Prawa: Fizykę w Wydziale Technicznym Klasy VI. godzin 6. Chemię w obu Wydziałach Klasy VII. godzin 7. Geografię w Klassach I. i II. po godzin 2. ogółem godzin 17.
13. Nauczyciel Grzegorz Wojsław, Magister nauk i sztuk pięknych: język Łaciński w Klasie II. godzin 4, w Klasie VII. godzin 6. Język Grecki w Klassach VI. i VII. po godzin 4. ogółem godzin 18.

14. Nauczyciel Alexander Langry: język Polski w Klasie III. godzin 4, w Klasie IV. godzin 5, w Klasie V. godzin 3. język Francuzki w Klasie V. godzin 2, w Klassach VI. i VII. po godzin 3. ogółem godzin 20.
15. Nauczyciel Emeryk Rodziewicz, Kollegialny Registrator: Arytmetykę w Klasie I. godzin 5, w Klassach II. i III. po godzin 3, w Klasie IV. godzin 2. Rachunkowość kupiecką i Buchalteryą w Klasie VI. godzin 2. Geometrię w Klasie IV. godzin 4. ogółem godzin 19.
16. Pisarz Sądu Pokoju Franciszek Rydzewski, Magister Filozofii i obojga prawa: naukę prawa w Klassach VI. i VII. po godzin 3. razem godzin 6.
17. Nauczyciel Karól Szaicki, język Niemiecki w Klassach II. III. IV. V. VI. i VII. po godzin 2. Kalligrafię w Klasie II. godzin 3. razem godzin 15.

Oprócz lekcyj zwyczajnych, Professor Okołów z Klasą VII. dni 10. Nauczyciel Rodziewicz z Klasą IV. dni 8. odbywali z Uczniami praktykę geometryczną, oraz praktyczne równoważenie, z użyciem stolika i bussoli.

Professor Chrapeczyński z Klas: V. i VI. dni 5. odbywał ekskuryse botaniczne.

Professorowie i Nauczyciele w wydzielonych sobie ulicach doglądali sprawowania się Uczniów po za Szkołą; w pomieszkaniach tychże Uczniów postrzegali porządku i pilności.

Biblioteka zostaje pod dozorem Nauczyciela Langrego, a Muzeum pod dozorem Nauczyciela Dąbrowskiego.

Nauczyciel Langry, przy pełnieniu właściwych obowiązków i dozoru nad Biblioteką, wypełniał jeszcze czynności Sekretarza Zgromadzenia.

Uczniów do Gimnazjum z początkiem roku zapisało się 287. z końcem zaś roku pozostało 269.

Wiadomość i rozporządzenie dotyczące się Rodziców i Opiekunów, w zeszłorocznym programmacie umieszczone, prawie dosłownie tu się powtarzają.

1. Zapis Uczniów na rok przyszły szkolny 183⁸ rozpocznie się z dniem 1^{go} Września, i trwać będzie aż do dnia ostatniego tegoż miesiąca. W dniu zaś 1. Października, nastąpi otwarcie nowego kursu nauk.
2. Opłata roczna w Klassach Obwodowych złt. 50. w Gimnazyalnych 200. uiszcza się w dwóch półrocznych ratach, to jest: przy zapisie z początkiem roku szkolnego, i w miesiącu Marcu.
3. Synowie Urzędników ubogich, wolni są od opłaty za Klassy Obwodowe, gdy złożą formalne świadectwo. Co zaś do Klass Gimnazyalnych, tylko Uczniowie przechodzący z Klassy VII. do VIII. pragnący poświęcić się zawodowi Nauczycielskiemu, po dopełnieniu warunków przepisanych, są wolni od opłaty za Klassę VIII. W żadnym innym przypadku, uwolnienie od opłaty niema miejsca.
4. Uczeń do zapisu ma być stawiony przez Rodziców lub Opiekunów, w przepisany mundurze; złożyć opłatę lub świadectwo od niej uwalniające; metrykę urodzenia; okazać książki z podpisem jego na Klassę właściwą przepisane, lub złożyć pieniądze na ich zakupienie jednemu z Professorów lub Nauczycieli, który sprowadzaniem książek zajmować się będzie.
5. Rodzice lub Opiekunowie obowiązani są wcześniej stawić Uczniów do zapisu, wszelkie opóźnienie ma być ważnemi przyczynami usprawiedliwione. Uczniowie, mianowicie na nowo do szkoły przybywający, którzy podług przepisów examina składać są obowiązani, mają być stawieni najpóźniej zaczynając od 20. do 27. Września, inaczej mogą natrafić trudności w przystąpieniu do examinu, w

razie jakby z przyczyny natłoku Zwierzchność Szkolna postawioną była w niemożności wydolańia.

6. Bez należytego dozoru żaden Uczeń w Szkołach zostawać niemoże. Uczniowie Klass wyższych, zaczynając od V. włącznie, mogą być umieszczani pod dozór krewnych, lub innych osób poważnych, do tego uproszonych, a godnych zaufania; obowiązani wszakże będą podlegać we wszystkiem i dozorcóm z Uczniów ustanowionym. Dla Uczniów Klass niższych, dostateczny będzie dozór z Uczniów Klass wyższych, których Zwierzchność Szkolna sama upoważnia.

7. Umieszczać Uczniów na stancyi wolno jest u tych tylko osób, które przez Zwierzchność Szkolną uznane będą za zasługujące na to zaufanie.

8. Dla ściślejszego utrzymania porządku, i zapobieżenia szkodliwym w naukach przerwom, wymieniają się święta głównejsze i czas ich trwania, przez Wysoką Radę Wychowania Publicznego zatwierdzone, i tak:

- a. Święto Bożego Narodzenia trwa od wigilii do 2. Stycznia.
 - b. Wielkanoc od Kwiecniiej Niedzieli do Środy po Wielkiejnocy włącznie.
 - c. Zielone Świątki Poniedziałek i Wtorek.
 - d. Wakacje od 1. Sierpnia do 1. Października, licząc w to czas zapisów.
- Na te święta wolno jest Uczniom wyjeżdżać, ale ani wcześniej odjechać, ani później wracać niemoż, bez narażenia się na ciężką odpowiedzialność, wyjąwszy przypadki nadzwyczajne, świadectwami udowodnione.
9. Gdy często z przyczyny słabości Uczniów, Zwierzchność Szkolna w przykrém stawa położeniu; przeto znajduje powód obowiązać Rodziców lub Opiekunów, aby przy zamieszczaniu w Szkołach synów, albo pupillów swoich, zamawiali dla nich jednego z dwóch Lekarzy miejscowych. Tak obowiązując, oświadczą, iż za wypadki choroby, dla braku pomocy lekarskiej wyniknąć mogące, Zwierzchność Szkolna odpowiedzialności na się niebierze.

10. Były zdarzenia, iż Uczniowie wydalali się ze Szkoły tutejszej, bez opowiedzenia się Szkolnej Zwierzchności — po jakimś znowu czasie wracali do konty-

nuowania nauk. To doświadczenie, powoduje Zwierzchność Szkolną zapowiedzieć, iż odtąd taki Uczeń, wracając powtórnie, napotka wielkie trudności, niżeli będzie przyjętym.

11. Rodzice i Opiekunowie, dla dobra własnych dzieci lub pupillów, najlepiej uczynią, jeżeli tak przezornie potrzeby ich zaopatrzą, aby w przeciągu roku na niczem niezbywało — aby dla braku obuwia lub odzieży, niebyli zmuszeni lekcyę opuszczać; lub dla niedostatku materyałów pismiennych, zadość powinności nieuczynić — bo to wszystko zwykło spowodować wielki dla nauk uszczerbek.

12. Podaje się także do wiadomości Rodziców i Opiekunów, iż *Jaśnie Oświecony Xiążę Namiestnik Królewski*, zakomunikował Kommissyi Rządowej, a Kommissya Rządowa Gimnazjom, Najwyższą Jego CESARSKO-KRÓLEWSKIEJ MOŚCI Decyzją, mocą której corocznie kolejno wysyłano będzie do Instytutu Petersburskiego „Komunikacyj Lądowych i Wodnych” po 12. młodzieńców z Królestwa, za opłatą od każdego po 1200. rubli assygnacyjnych rocznie. — A gdy ci Uczniowie wyjdą z Instytutu, odsyłani będą do służby w Królestwie, z prerogatywami służącemi Uczniom Cesarstwa. — Pragnący z tego dobrodziejstwa korzystać, dokładną informację powziąć mogą u Dyrektora Gimnazjum.

Lista Uczniów Gimnazjum Sejneńskiego, którzy w bieżącym roku szkolnym 1871/72 wzorowem sprawowaniem się i pilnością w naukach, zasłużyli na nagrody w książkach, lub listy pochwalne.

K L A S S A I.

Zasłużyli na nagrody.

1. Rasimowicz Antoni.
2. Sawicki Jakób.
3. Sokołowski Adolf.

Zasłużyli na listy pochwalne.

1. Kleczkowski Stanisław.
2. Kowalewski Marcin.
3. Kraszewski Konstanty.
4. Mickiewicz Władysław.
5. Sokołowski Maksymilian.
6. Wojzbun Edward.

K L A S S A II.

Zasłużyli na nagrody.

1. Edukiewicz Mateusz.
2. Konstantynowicz Alexander.
3. Wołagiewicz Hipolit.
4. Żyżniewski Jan.

Zasłużyli na listy pochwalne.

1. Bakinowski Ildefons.
2. Bietsch Konstanty.
3. Głowacki Antoni.
4. Grabowski Józef.
5. Janczewski Kazimierz.

6. Konstantynowicz Władysław.
7. Kulikowski Franciszek.
8. Maciukiewicz Franciszek.
9. Neuberg Jan.
10. Szuman Ignacy.
11. Wierzbicki Edward.

K L A S S A III.

Zastużyli na nagrody.

1. Wejkszner Kazimierz.
2. Wierzbicki Romuald.
3. Zawadzki Józef.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Łapinski Marcelli.
2. Łostowski Konstanty.
3. Obuchowski Konstanty.
4. Proniewicz Onufry.
5. Stankiewicz Józef.
6. Tryniszewski Konstanty.

K L A S S A IV.

Zastużył na nagrodę.

1. Smólski Stanisław.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Katyll Wincenty.
2. Miszkiel Maciej.
3. Sadowski Dominik.
4. Skrzyński Józef.
5. Zielonka Władysław.

K L A S S A V.

Zastużyli na nagrody.

1. Brzozowski Karól.
2. Dylewski Konstanty.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Hollak Antoni.
2. Kotowski Roman.

K L A S S A VI.

z Oddziału Filologicznego, zastużyli na nagrody.

1. Łopuski Franciszek.
2. Szulc Oskar.

z Oddziału Technicznego, zastużyli na nagrody.

1. Łopuski Ludwik.
2. Worytko Juliusz.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Swierzbński Romuald.
2. Wolski Tomasz.
3. Żyżniewski Seweryn.
4. Tryniszewski Alexander.

K L A S S A VII.

z Oddziału Filologicznego, zastużył na nagrodę.

1. Alexandrowicz Michał.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Staniszewski Walery.
2. Zaremba Wincenty.

z Oddziału Technicznego, zastużyli na nagrody.

1. Pawłowski Ludwik.
2. Alexandrowicz Jerzy.

Zastużyli na listy pochwalne.

1. Parys Norbert.
2. Tukatto Felix.

